

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. М.І. ПИРОГОВА

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Голова методичної ради
стоматологічного факультету
Протокол засідання
№ 7 від «25» лютого 2026 р.

Сергій ШУВАЛОВ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Голова екзаменаційної
комісії №4

Анна КУШТА

ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

СТАНЦІЇ №7 «КЛІНІКО-ЛАБОРАТОРНІ ЕТАПИ ВИГОТОВЛЕННЯ
ОРТОПЕДИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

221 «Стоматологія»

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

«Стоматологія»

ФАКУЛЬТЕТ

Стоматологічний факультет

ДОДАТКИ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ

1. Інструкція роботи студентів на станції (додаток 1)
2. Перелік практичних навичок (додаток 2)
3. Алгоритми виконання практичних навичок (додаток 3)
4. Зразок завдання (додаток 4)
5. Нормативні документи (додаток 5)

Додаток 1

ІНСТРУКЦІЯ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА СТАНЦІЇ № 7 «Клініко-лабораторні етапи виготовлення ортопедичних конструкцій»

ОЦІНЮЮТЬСЯ НАСТУПНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ: маніпуляції, тактика і лікування, профілактика. На станції передбачене також виконання технічних навичок з переліку медичних маніпуляцій за Списком 5 Стандарту вищої освіти для спеціальності 221 «Стоматологія».

Здобувач вищої освіти (ВО) повинен привітатись та пред'явити екзаменатору ідентифікаційний номер, який був присвоєний під час реєстрації на ОСП(К)І. На станції проводиться відеозапис відповіді здобувача. Здобувач ВО отримує завдання за певним клінічним сценарієм. Робота на станції передбачає взаємодію з т'ютором, який виконує роль стандартизованого пацієнта (здебільшого) чи медичного працівника, про що вказується в сценарії.

У випадках, якщо передбачається робота на манекені чи муляжі, про це вказано в сценарії.

Перед початком спілкування з т'ютором здобувач ознайомлюється із «Завданням для студента». Далі чітко виконує всі пункти «Завдання» за такою схемою.

Етапи роботи	Інструкції
Уникайте надмірного зосередження на одному етапі	
Проведення маніпуляції	Знайдіть на запропонованих моделях зубів та рентгенограмах усі зуби з дефектами твердих тканин та великими пломбами
Визначення тактики ведення та лікування	Визначіть індекс руйнування оклюзійної поверхні зуба для кожного проблемного зуба та визначіть депульповані зуби.
Здійснення профілактичних елементів лікування	Запропонуйте метод лікування дефекту твердих тканин в залежності від значення ІРОПЗ та стану вітальності
Завершення іспиту	Підтвердіть завершення виконання завдань.

Тривалість роботи на станції 8 хвилин.

Після виконання завдання або закінчення часу перебування на станції повернути завдання викладачу, дочекатись сигналу про закінчення часу перебування на станції, покинути станцію. Після закінчення часу перебування на станції екзаменатор відповідь не приймає. Екзаменатор є спостерігачем ваших дій і не надає інструкції, не коментує і не опитує.

Після проходження першої станції студент має перейти на іншу станцію згідно маршрутного листка.

ЗАБОРОНЕНО спілкуватись з екзаменатором (крім випадків, що пов'язані з питаннями безпеки, погіршення самопочуття, непередбачуваних обставин тощо), використовувати навчальні та допоміжні матеріали, користуватися гаджетами, передавати, копіювати, та розповсюджувати будь-яку інформацію, яка стосується іспиту і не є загальнодоступною. При порушенні вище зазначених норм здобувачем ВО складання ним іспиту припиняється, оцінка за складання іспиту виставляється «не склав» (порушення правил академічної доброчесності).

МАТИ ІЗ СОБОЮ рукавички, маски.

Додаток 2

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК НА СТАНЦІЇ

- Запропонувати план ортопедичного лікування.
- Запропонувати план підготовки порожнини рота пацієнта до протезування.
- Отримати анатомічний відбиток з нижньої та верхньої щелеп.
- Припасувати жорстку індивідуальну ложку та отримати функціональний відбиток при повній відсутності зубів.
- Визначити центральну оклюзію при II групі дефектів зубних рядів за Бетельманом.
- Визначити центральну оклюзію при III групі дефектів зубних рядів за Бетельманом.
- Визначити центральну оклюзію при IV групі дефектів зубних рядів за Бетельманом.
- Провести знеболення при препаруванні вітальних зубів.
- Відпрепарувати зуб під суцільнолиту металеву коронку.
- Відпрепарувати зуб під коронково-кореневу вкладку.
- Відпрепарувати зуб під безметалеву керамічну коронку.
- Припасувати штучні коронки.
- Провести перевірку конструкції мостоподібного протеза.
- Припасувати суцільнолитий мостоподібний протез.
- Зафіксувати коронку та мостоподібний протез.
- Перевірити конструкцію часткового знімного протеза.
- Перевірити конструкцію повного знімного протеза.
- Припасувати частковий або повний знімний протез.
- Провести корекцію часткового або повного знімного протеза.
- Припасувати каркас бюгельного протеза.
- Припасувати бюгельний протез, визначити ділянки, що потребують корекції.
- Проаналізувати одонтопарадонтोगраму пацієнта.
- Провести вибіркове пришліфування зубів.
- Провести вирівнювання оклюзійної кривої методом пришліфування зубів.
- Зняти (розрізати та розгорнути краї) штамповану коронку з опорного зуба.
- Провести вибір конструкції протезу з використанням імплантатів.

АЛГОРИТМИ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

Знайдіть на моделях зуби з дефектами твердих тканин

- Огляньте кожну модель при денному або штучному світлі.
- Використовуйте стоматологічне дзеркало та зонд.
- Звертайте увагу на: карієс, ерозії, клиновидні дефекти, тріщини емалі, старі реставрації.
- Зафіксуйте номери зубів з виявленими дефектами.

Знайдіть на рентгенограмах зуби з дефектами

- Вивчіть рентгенограми у відповідному програмному забезпеченні або на негатоскопі.
- Шукайте: каріозні порожнини, деструкцію дентину, недосконалі реставрації, вторинний карієс, зруйновану коронкову ділянку, наявність стійких коренів
- Зафіксуйте зуби, які мають рентгенологічно підтверджені дефекти.

Визначте ІРОПЗ для кожного зуба з дефектом

- Оцініть ступінь руйнування коронкової частини.
- Врахуйте наявність функціональних, естетичних порушень та втрату антагоністів.
- Призначте кожному зубу ІРОПЗ (при значеннях ІРОПЗ: менше 0,4-0,5 – пряма реставрація; від 0,4-0,5 до 0,5-0,6 – вкладка; від 0,5-0,6 до 0,7-0,8 – пломба + штучна коронка; більше 0,7-0,8 – штифтова конструкція + штучна коронка. Верхня межа значень – для вітальних зубів, нижня – для депульпованих

Визначте які із зубів є депульпованими

- Оцініть рентгенограми: наявність пломбування кореневих каналів.
- Огляньте зуби на предмет зміненого кольору коронки (сірість).
- Визначте статус: вітальний / депульпований.

Запропонуйте метод лікування дефекту твердих тканин в залежності від значення ІРОПЗ та стану вітальності

- ІРОПЗ 0,4-0,5, вітальний зуб: композитна реставрація, вкладка.
- ІРОПЗ 0,5-0,6, вітальний: вкладка або часткова коронка.
- ІРОПЗ 0,6-0,8, депульпований: штифтова вкладка + коронка.
- ІРОПЗ 0,8+: штифтова конструкція, можливо видалення + імплантація або мостоподібний протез.
- Обґрунтуйте свій вибір: анатомічна форма, збереження тканин, естетика, функція.

ЗРАЗОК ЗАВДАНЬ
Станція №7. Стандартизований пацієнт у хірургічній клініці.
Завдання для студента при роботі на станції.

Ви лікар стоматолог-ортопед.

За допомогою звернувся пацієнт з проблемами зубо-щелепної системи.

Об'єктивні показники: наявні дефекти коронкової частини зубів, наявна їх рухливість, зміна кольору та відсутність окремих зубів.

1. Почніть взаємодію з пацієнтом. Врахуйте легальні та етичні моменти.
2. **Проведіть опитування** (збір скарг, їх деталізація, анамнез). Акцентуйте на жувальній ефективності пацієнта.
3. **Проведіть об'єктивне обстеження** зубо-щелепної системи пацієнта. Визначте ІРОПЗ кожного зуба та стану вітальності.
4. **Проведіть діагностику**: Прокоментуйте результат рентгенологічного обстеження зубів пацієнта.
5. **Тактика і лікування**. Запропонуйте ортопедичну тактику лікування, враховуючи ІРОПЗ кожного зуба та жувальну ефективність.
6. Завершіть роботу на станції.

Інструкція для стандартизованого пацієнта

Ви імітуєте пацієнта з проблемами зубо-щелепної системи.

Скарги на порушення жувальної функції, біль при жуванні, порушення мовлення, скарги на зміну форми, кольору та положення окремих зубів.

Під час об'єктивного обстеження вкажіть причину втрати зубів та приблизну давнину їх втрати. Вкажіть, які зуби були ліковані раніше та як давно.

Маніпуляції. На прохання студента надайте для огляду порожнину роту.

При доторкуванні до зубів, які є рухливі чи мають дефекти, імітуйте біль чи неприємні відчуття.

Приймайте участь в обговоренні вибору методу лікування, який Вас задовільнить, відштовхуючись від рекомендацій здобувача.

Контрольний лист оцінювання (чек-лист) станції ОСП(К)І

№ з/п	Практичні навички	Кількість балів за навичку	Кількість балів здобувача
Комунікація			
	(привітання, представлення, початок та закінчення спілкування)		
Знайдіть на моделях зуби з дефектами твердих тканин.		1,0	
	Дефекти твердих тканин	0,5	
	Пломби	0,5	
Знайдіть на рентгенограмах зуби з дефектами		2,0	
	Дефекти твердих тканин	0,5	
	Пломби	0,5	
	Запломбовані кореневі канали	0,5	
	Зуби з периапікальними змінами	0,5	
Визначте ІРОПЗ для кожного зуба з дефектом		0,5	

	Покази до реставрації та коронки	0,25	
	Покази до вкладки та штифтової конструкції	0,25	
Визначте які із зубів є депульпованими		1,0	
	Пломбовані кореневі канали	0,5	
	Інтактна пульпова камера	0,25	
	Зуби зі змінами в периапікальних тканинах	0,25	
Етапи видалення одного із зубів даної зони		1,5	
	Накладання, просування, видалення	0,75	
	Накладання, просування, фіксація, люксація, видалення.	0,75	
Етичні аспекти			
	Максимальна кількість балів за станцію	6,0	
	Сума балів, яку набрав студент		

Додаток 5

НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ

1. Ортопедична стоматологія: національний підручник / за ред. М.М. Рожка, В.П. Неспрядька; автори: М.М. Рожко, В.П. Неспрядько, І.В. Палійчук та ін. — Київ: Медицина, 2020. — 720 с.
2. Інновації зуботехнічного матеріалознавства у лікуванні стоматологічних пацієнтів різними ортопедичними конструкціями / І.В. Янішен, О.О. Бережна, А.В. Погоріла, К.В. Андрієнко. — Харків: ХНМУ, 2021.
3. Ортопедичне лікування пацієнтів із частковою втратою зубів бюгельними протезами у сучасній клініці ортопедичної стоматології. Способи фіксації бюгельних протезів / І.В. Янішен, В.Г. Томілін, І.Л. Дюдіна та ін. — Харків: ХНМУ, 2020.
4. Альбом із пропедевтики ортопедичної стоматології / П.А. Гасюк, С.О. Росоловська, А.Б. Воробець, В.В. Щерба. — 5-е вид. — Тернопіль: ТНМУ, Укрмедкнига, 2020. — 268 с.
5. Fixed Prosthodontics: Manual / P.A. Hasiuk, T.I. Dzetsiukh, A.O. Hrad. — Тернопіль: ТНМУ, 2020. — 152 с.
6. Довідник з ортопедичної стоматології / В.Г. Шутурмінський. — Київ: Олді+, 2021. — 116
7. Сучасні аспекти виготовлення повних знімних протезів / І.В. Янішен, Н.В. Кричка, А.В. Погоріла, О.Л. Федотова, М.В. Богатиренко. — Харків: ХНМУ, 2023.
8. Дезінфекція і стерилізація в клініці ортопедичної стоматології / І.В. Янішен, В.Г. Томілін, І.Л. Дюдіна, І.О. Перешивайлова, О.В. Мовчан. — Харків: ХНМУ, 2023.
9. Відновлення дефектів твердих тканин зубів вкладками за індексною оцінкою комп'ютерних технологій / І.В. Янішен, Р.В. Білобров, Ф.Р. Криничко, О.В. Сідорова, Ю.О. Слинько, П.Л. Ющенко. — Харків: ХНМУ, 2020.
10. Клініко-лабораторні етапи виготовлення мостоподібних протезів: паяні, суцільнолітні, металокерамічні. Безметалева кераміка / І.В. Янішен. — Харків: ХНМУ, 2018.
11. Відновлення зубів після ендодонтичного лікування. План лікування. Конструкції стандартних штифтів та штифтів індивідуального виготовлення. Діагностичні, клінічні помилки та ускладнення при ортопедичному лікуванні хворих з дефектами коронок зубів вінірами та вкладками / І.В. Янішен, Н.М. Бреславець. — Харків: ХНМУ, 2018.
12. Показання та клініко-лабораторні етапи виготовлення штифтових конструкцій / В.В. Савченко. — Суми: СумДУ, 2020.
13. Атлас клінічної імплантології / Крістіан Монті. — Київ: MegaGen, 2022. — 198
14. Зубопротезна техніка / за ред. М.М. Рожка, В.П. Неспрядька. — Київ: Книга-плюс, 2024.
15. Ортопедичні втручання в комплексному лікуванні захворювань тканин пародонта / П.А. Гасюк, С.О. Росоловська, А.Б. Воробець, В.Б. Радчук. — Тернопіль: ТНМУ, Укрмедкнига, 2023. — 124 с.
16. Basics of Materials Science in Orthopedic Dentistry: Manual / P. Hasiuk, T. Dzetsiukh, L. Piasetska. — Тернопіль: ТНМУ, Укрмедкнига, 2024. — 128 с.

17. StudBook з ортопедичної стоматології. 2-е видання / П.А. Гасюк, Є.Я. Костенко, С.О. Росоловська, В.Р. Мачоган, А.Б. Воробець, В.Б. Радчук. — Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2019. — 372 с.
18. Пропедевтика ортопедичної стоматології / за ред. С.І. Черкашина. — Тернопіль: ТДМУ, Укрмедкнига, 2016. — 300 с.
19. Біомеханіка в стоматології / А.Н. Чуйко, І.А. Шинчуковський. — Харків: Форт, 2010. — 468 с.
20. Композитні пломбувальні та облицювальні матеріали / А.В. Борисенко, В.П. Неспрядько, Д.А. Борисенко. — Київ: ВСИ «Медицина», 2015. — 320 с.